

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи студентів
спеціальності 242 "Туризм"
другого (магістерського) рівня**

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

УДК 336.221(07.034)

О-61

Укладач О. В. Костяна

Затверджено на засіданні кафедри митної справи та оподаткування.
Протокол № 9 від 21.12.2018 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Оподаткування підприємств туристичної галузі [Електрон-О-61 ний ресурс] : методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 242 "Туризм" другого (магістерського) рівня / уклад. О. В. Костяна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 61 с.

Подано основні питання, які необхідно самостійно розглянути та висвітлити в межах кожної теми навчальної дисципліни, ситуаційні завдання для самостійного вирішення, тестові завдання, а також питання для самостійного опрацювання. Наведено розрахункові завдання та методичні рекомендації до їхнього самостійного виконання студентами.

Рекомендовано для студентів спеціальності 242 "Туризм" другого (магістерського) рівня.

УДК 336.221(07.034)

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2019

Вступ

Сутність податків, як і інших фінансових категорій, закономірності їхнього розвитку, сферу охоплюваних відносин і роль у житті суспільства й держави визначають економічним станом суспільства, природою та функціями держави. Запровадження податків має надзвичайно важливе значення для розвитку людського суспільства. Мобілізуючи через податки значні ресурси у своє розпорядження, управлінські структури забезпечують захист держави, розвивають виробництво, поліпшують матеріальне становище громадян, суттєво впливають на стан і розвиток науки, культури, міждержавних зв'язків. Оподаткування становить один із важливих та ефективних важелів державного регулювання ринкової економіки, за допомогою якого держава забезпечує створення необхідних передумов для структурної трансформації національної економіки, прискореного розвитку пріоритетних галузей і сфер діяльності, зокрема туризму.

Тому навчальна дисципліна "Оподаткування підприємств туристичної галузі" є важливою для підготовки магістрів галузі знань 24 "Сфера обслуговування" спеціальності 242 "Туризм" другого (магістерського) рівня.

Навчальну дисципліну "Оподаткування підприємств туристичної галузі" зараховано до групи вибірових дисциплін підготовки магістрів для студентів спеціальності "Туризм". Вона є невід'ємною частиною циклу економічних дисциплін, необхідних працівникам підприємств туристичної галузі, незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання.

Здобуті у процесі вивчення навчальної дисципліни знання є необхідними для фахівців у сфері туристичної діяльності щодо оптимізації оподаткування, а також правильності ведення платниками податків податкового обліку, повноти та своєчасності сплати ними податків і зборів у бюджети й державні цільові фонди.

Мета навчальної дисципліни – надання студентам необхідних теоретичних знань і практичних навичок щодо сутності економічних категорій податків та оподаткування, їхнього місця й ролі в системі економічних важелів розвитку ринкової економіки, взаємозв'язку оподаткування підприємств туристичної галузі з іншими аспектами економічної політики держави.

Для досягнення мети поставлено такі **основні завдання**, які полягають у вивченні:

основ теорії оподаткування на рівні знань, необхідних для засвоєння системи взаємозалежних профільних навчальних дисциплін;

функцій і елементів податків, принципів оподаткування;

особливостей здійснення контролю представниками державної податкової служби;

методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків суб'єктів туристичної діяльності;

спрощеної системи оподаткування суб'єктами туристичної діяльності;

сучасних проблем оподаткування суб'єктів туристичної діяльності.

Об'єктом навчальної дисципліни є система фінансово-економічних правовідносин, що виникають у процесі оподаткування підприємств туристичної галузі

Предметом навчальної дисципліни є законодавчі акти та нормативні документи, які регулюють процес оподаткування підприємств туристичної галузі.

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначають навчальним планом, він становить 73,3 % (110 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення навчальної дисципліни (150 годин). У ході самостійної роботи студент має стати активним учасником навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними та практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, брати на себе індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС містить: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів і понять за темами навчальної дисципліни; підготовку до практичних і семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих

лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд літературних джерел на задану проблематику навчальної дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю; систематизацію вивченого матеріалу, із метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та зарубіжною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено такі види самостійної роботи:

підготовку до семінарських і практичних занять, що полягає в опрацюванні лекційного матеріалу, підготовці доповідей та повідомлень на проблемну тематику;

підготовку до поточного та підсумкового контролю за знаннями, що полягає в опрацюванні контрольних питань, запитань для самодіагностики, вирішенні ситуаційних та розрахункових завдань з урахуванням методичних рекомендацій;

самостійне опрацювання теоретичного матеріалу за зазначеною тематикою;

самостійне виконання практичних завдань з урахуванням методичних рекомендацій.

Методичні рекомендації до самостійної роботи

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи процесу оподаткування в Україні та податок на додану вартість

Тема 1. Сутність податків, їхні функції та елементи

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

знати об'єктивні передумови виникнення податків;
формулювати поняття "податок", "збір";

характеризувати елементи податку;
надавати класифікацію податків за різними класифікаційними ознаками;
наводити основні функції податків та приклади їхньої реалізації.

Питання для самостійного опрацювання за темою 1

1. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків.
2. Економічна сутність податків.
3. Переваги та недоліки прямих та непрямих податків.
4. Класифікація податків у зарубіжних країнах.
5. Принципи оподаткування.
6. Економічна сутність та значення місцевих податків і зборів.
7. Регулююча та фіскальна функції податків.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 1

1. **Обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що стягують із платників, відповідно до Податкового кодексу України (СПКУ), – це:**
  - а) податок;
  - б) збір;
  - в) плата.
2. **Обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що стягують із платників, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема, унаслідок учинення на користь таких осіб, державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значущих дій, – це:**
  - а) податок;
  - б) збір;
  - в) плата.
3. **Податкова система як економічна категорія – це:**
  - а) сукупність податків і зборів, які стягують у державі;
  - б) сукупність податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та державних цільових фондів, що стягують у встановленому законами України порядку;

в) заснована на певних принципах цілісна єдність взаємопов'язаних і взаємозалежних її елементів: податкового законодавства, сукупності податків та зборів, контролюючих органів і платників податків та зборів.

4. Структурними елементами податкової системи України є:

- а) податки, збори, обов'язкові платежі;
- б) система оподаткування, платники податків, контролюючі органи;
- в) система податків і зборів, сформована, згідно з ПКУ, і механізми та способи розрахунку та сплати податків і зборів, закріплені в нормах ПКУ.

5. Елементами системи оподаткування України є:

- а) система податків і зборів сформована, згідно з Податковим кодексом України;
- б) механізми та способи розрахунку і сплати податків та зборів, закріплені в нормах Податкового кодексу України;
- в) правильні відповіді а) і б).

6. До загальнодержавних податків належать:

- а) ПДВ;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) єдиний податок.

7. До місцевих податків належать:

- а) ПДВ;
- б) податок на прибуток підприємств;
- в) єдиний податок.

8. До принципів побудови податкового законодавства належить:

- а) принцип єдності;
- б) принцип стабільності;
- в) принцип єдиноначальності та централізації управління податковою системою.

9. За яким податком податкове зобов'язання мають визначати податкові органи:

- а) туристичний збір;

- б) плата за землю для фізичних осіб;
- в) єдиний податок.

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 1

1. Наведіть приклади революційних та еволюційних перетворень в історії розвитку податкової системи України. Виявіть та обґрунтуйте їхні відмінні риси.

2. Дайте відповідь на запитання: "Які із принципів побудови та функціонування податкової системи в Україні реалізовано не повною мірою?" У чому це проявляється? Надайте рекомендації до усунення вказаних недоліків.

3. Установіть відповідність у вигляді комбінації літер та цифр.

1. Загальність оподаткування	а) у разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, унаслідок чого є можливість ухвалити рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу
2. Рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких виявів податкової дискримінації	б) забезпечення однакового підходу до всіх платників податків, незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної належності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу
3. Презумпція правомірності рішень платника податку	в) установлення податків та зборів, відповідно до платоспроможності платників податків
4. Фіскальна достатність	г) установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їхнє адміністрування
5. Соціальна справедливість	д) установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоспроможності платника податків
6. Економічність оподаткування	е) кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені цим Кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є, згідно з положеннями цього Кодексу
7. Нейтральність оподаткування	є) установлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженням

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 1

Ситуаційне завдання. Визначте, чи зобов'язані працівники контролюючих органів інформувати платників податків про зміни в законодавстві з питань оподаткування або порядку подання звітності. Відповідь обґрунтуйте з посиланням на статтю Податкового кодексу України.

Приклад відповіді. Згідно з п. 46.6 ст. 46 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями, якщо в результаті запровадження нового податку або змін правил оподаткування змінюють форми податкової звітності, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який затвердив такі форми, зобов'язаний оприлюднити нові форми звітності.

Після внесення змін до нормативно-правових актів із питань оподаткування центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, має здійснити заходи, пов'язані з оприлюдненням та застосуванням таких змін.

Відповідно до пп. 77, 78 п. 4 Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236 зі змінами та доповненнями, Державна фіскальна служба України (далі – ДФС) формує інформаційну політику ДФС, її територіальних органів та оприлюднює на єдиному веб-порталі та в офіційному друкованому виданні ДФС акти та інші офіційні документи з питань, що належать до її компетенції.

Таким чином, ДФС, відповідно до покладених на неї завдань, забезпечує оприлюднення актів та інших офіційних документів із питань, що належать до її компетенції.

Література для самостійної роботи за темою 1

Основна: [1, с. 11–85; 2, с. 8–19; 3, с. 14–25].

Додаткова: [11, с. 66–70; 12, с. 47–50; 13, с. 303–308; 18, с. 1–56].

Тема 2. Державна фіскальна служба України

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

знати структуру побудови контролюючих органів у сфері оподаткування, їхні завдання та функції;

виокремлювати характерні риси діяльності контролюючих органів, їхні функції та завдання;
визначати функції та завдання органів ДФСУ;
характеризувати права та обов'язки посадових осіб контролюючих органів у сфері оподаткування.

Питання для самостійного опрацювання за темою 2

1. Скасування рішень органів Державної фіскальної служби України.
2. Оскарження дій службових осіб державних податкових інспекцій.
3. Структура органів Державної фіскальної служби України.
4. Права та обов'язки посадових осіб Державної фіскальної служби України.
5. Заходи ДФСУ, спрямовані на боротьбу із правопорушеннями у сфері оподаткування.
6. Історія становлення контролюючих органів у сфері оподаткування в Україні.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 2

1. Центральним органом виконавчої влади у сфері оподаткування в Україні є:
  - а) Державна податкова служба України;
  - б) Міністерство доходів і зборів України;
  - в) Державна фіскальна служба України;
  - г) Державна митна служба України.
2. До функцій державних податкових інспекцій не належать:
  - а) сервісне обслуговування платників податків;
  - б) реєстрація та ведення обліку платників податків та платників єдиного внеску;
  - в) здійснення планових та позапланових документальних перевірок платників податків;
  - г) формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків.

3. Що належить до функцій контролюючих органів:

а) у разі наявності у платника податків податкового боргу, повернення помилково та/або надміру сплаченої суми грошового зобов'язання на поточний рахунок такого платника податків в установі банку або шляхом повернення готівковими коштами за чеком;

б) здійснення, відповідно до законодавства, перевірки та звірки платників податків (крім Національного банку України), зокрема після виконання процедур митного контролю та/або митного оформлення;

в) забезпечення достовірності та повноти обліку платників податків і платників єдиного внеску, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням;

г) правильної відповіді немає?

4. Платники податків та інші суб'єкти інформаційних відносин зобов'язані подавати інформацію, визначену в запиті органу Державної податкової служби України, та її документальне підтвердження _____ із дня, що настає за днем надходження запиту, якщо інше не передбачено Податковим кодексом України.

5. Узяття на облік органом Державної податкової служби України платників податків юридичних осіб здійснюють протягом:

а) 10 робочих днів після надходження відомостей від державного реєстратора;

б) 10 робочих днів після надходження заяви від платника;

в) 2 робочих днів після надходження відомостей від державного реєстратора;

г) 2 робочих днів після надходження заяви від платника.

6. За зверненням платників податків контролюючі органи надають їм безоплатно консультації з питань використання окремих норм податкового законодавства протягом:

а) 10 днів, що настають за днем отримання такого звернення;

б) 20 днів, що настають за днем отримання такого звернення;

в) 30 днів, що настають за днем отримання такого звернення;

г) 40 днів, що настають за днем отримання такого звернення.

7. Рішення, ухвалені контролюючим органом, можуть бути оскаржені:

а) у судовому порядку;

б) в адміністративному порядку;

- в) у судовому або в адміністративному порядку;
- г) не можуть бути оскаржені.

8. За зверненням платників податків контролюючі органи надають їм безоплатно _____ з питань практичного застосування окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом 25 календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення цим контролюючим органом.

9. До прав працівників контролюючих органів не зараховують:

- а) отримання безоплатно від державних органів інформації, документів і матеріалів;
- б) здійснення податкової перевірки та звірки щодо Національного банку України;
- в) запит і вивчення під час здійснення перевірок первинних документів;
- г) отримання від платників податків документів в електронному вигляді.

10. Шкоду, завдану платнику податків неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи контролюючого органу:

- а) не відшкодовують;
- б) відшкодовують за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених для фінансування цього органу;
- в) відшкодовують за рахунок коштів посадових осіб, які здійснили таке порушення.

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 2

1. Чи може платник податків оскаржити в одній скарзі декілька рішень контролюючого органу? Дайте відповідь, посилаючись на норми чинного законодавства.

2. Який порядок оскарження платниками податків податкового повідомлення-рішення про визначення контролюючими органами суми грошового зобов'язання? Дайте відповідь, посилаючись на норми чинного законодавства.

3. Чи мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення працівники органів ДФС України? Дайте відповідь, посилаючись на норми чинного законодавства.

4. За яких умов контролюючий орган має право здійснити погашення податкового боргу шляхом продажу майна платника податків, яке перебуває в податковій заставі? Дайте відповідь, посилаючись на норми чинного законодавства.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 2

Ситуаційне завдання. Визначте, посилаючись на норми податкового законодавства, до якого контролюючого органу подають скарги на рішення Офісу великих платників податків ДФС (зокрема на рішення управлінь Офісу великих платників податків ДФС в областях).

Приклад відповіді. Відповідно до п. 56.2 ст. 56 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ), у разі коли платник податків вважає, що контролюючий орган неправильно визначив суму грошового зобов'язання або ухвалив будь-яке інше рішення, що суперечить законодавству або виходить за межі повноважень контролюючого органу, установлених ПКУ або іншими законами України, він має право звернутися до контролюючого органу вищого рівня зі скаргою про перегляд цього рішення.

Згідно з п. 56.3 ст. 56 ПКУ, скаргу подають до контролюючого органу вищого рівня в письмовій формі (за потреби з належним чином засвідченими копіями документів, розрахунками та доказами, які платник податків вважає за потрібне надати з урахуванням вимог п. 44.6 ст. 44 ПКУ) протягом 10 календарних днів, що настають за днем отримання платником податків податкового повідомлення-рішення або іншого рішення контролюючого органу, що оскаржують.

Скарги на рішення державних податкових інспекцій подають до контролюючих органів в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональних територіальних органів.

Скарги на рішення контролюючих органів в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональних територіальних органів і митниць подають до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику.

Згідно з п. 2 розд. II Порядку оформлення і подання скарг платниками податків та їхнього розгляду контролюючими органами, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 21 жовтня 2015 року № 916 зі змінами та доповненнями, скарги на рішення контролюючих органів у місті Києві, областях, міжрегіональних територіальних органів і митниць подають до центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 247 "Деякі питання територіальних органів Державної фіскальної служби", створено єдину юридичну особу – Офіс великих платників податків ДФС, до складу якої ввійшли Дніпропетровське, Запорізьке, Львівське, Одеське та Харківське управління на правах відокремлених підрозділів.

Для великих платників податків, яких обслуговують в Офісі великих платників податків ДФС, зокрема у його відокремлених підрозділах, діє однорівнева система адміністративного оскарження.

Таким чином, скарги на рішення Офісу великих платників податків ДФС (зокрема на рішення управлінь Офісу великих платників податків в областях) подають до Державної фіскальної служби України.

Література для самостійної роботи за темою 2

Основна: [1, с. 122–148; 2, с. 31–41; 3, с. 41–62; 5, с. 132–139].

Додаткова: [18, с. 1–56; 19, с. 17–37; 22, с. 66; 25, с. 108; 26, с. 41; 28, с. 538; 33, с. 111; 35, с. 35; 48, с. 101].

Тема 3. Податковий контроль за правильністю нарахування, повноти та своєчасності сплати податків і зборів на підприємствах туристичної галузі

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

описувати структуру податкового контролю;

знати види податкових перевірок та характерні риси кожного із цих видів;

описувати порядок здійснення планових та позапланових документальних перевірок;

знати умови допущення посадових осіб контролюючих органів до здійснення планових та позапланових виїзних перевірок.

Питання для самостійного опрацювання за темою 3

1. Види та методи податкового контролю.
2. Види податкових перевірок.
3. Порядок проведення податкових перевірок суб'єктів туристичної діяльності.
4. Особливості проведення позапланових виїзних перевірок.
5. Умови допуску посадових осіб контролюючих органів до здійснення перевірок.
6. Особливості проведення фактичних перевірок.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 3

1. Максимальний термін продовження позапланової документальної перевірки становить:
  - а) 20 робочих днів для великих платників, а для суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів;
  - б) 20 календарних днів для великих платників, а для суб'єктів малого підприємництва – 10 календарних днів;
  - в) 10 робочих днів для великих платників, а для суб'єктів малого підприємництва – 2 робочі дні;
  - г) 10 календарних днів для великих платників, а для суб'єктів малого підприємництва – 2 календарні дні.

2. Чи можуть співробітники податкової міліції брати участь у планових виїзних перевірках:
  - а) так;
  - б) ні;
  - в) мають право, тільки якщо перевірки пов'язані зі здійсненням оперативно-розшукової діяльності;
  - г) мають право, тільки якщо імена цих співробітників указано в направленні на перевірку?

3. Для допуску до проведення планової виїзної перевірки співробітники ДФСУ зобов'язані пред'явити платнику:

- а) наказ про проведення перевірки;
- б) направлення на проведення перевірки;
- в) копію плану-графіка перевірки;
- г) службові посвідчення співробітників, які проводять перевірку.

4. Що не може бути підставою для позапланової виїзної перевірки:

- а) неподання податкової звітності;
- б) реорганізація підприємства;
- в) подання декларації з від'ємним значенням ПДВ, що становить 50 тис. грн;
- г) заведення щодо платника податковою міліцією оперативно-розшукової справи?

5. Що з переліченого не мають в обов'язковому порядку зазначати в направленні на проведення документальної виїзної перевірки:

- а) вид перевірки;
- б) дату початку перевірки;
- в) дату закінчення перевірки;
- г) мету перевірки?

6. У разі відмови платника допустити посадових осіб органів ДФСУ до проведення виїзної документальної перевірки такі особи зобов'язані:

- а) застосувати до такого платника штрафні санкції;
- б) звернутися до суду для порушення кримінальної справи проти такого платника;
- в) скласти акт, який підтверджує цей факт;
- г) викликати співробітників правоохоронних органів.

7. Фактична перевірка – це:

- а) перевірка, яку проводять у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків;
- б) перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати всіх передбачених податків і зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства;

в) перевірка, яку проводять щодо виявлених фактів порушення податкового законодавства;

г) перевірка, яку проводять за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника.

8. Контролюючі органи у сфері оподаткування мають право здійснювати:

- а) позапланові виїзні перевірки;
- б) комплексні перевірки;
- в) планові документальні перевірки;
- г) камеральні перевірки.

9. У разі надсилання податкової декларації поштою, платник податку зобов'язаний здійснити таке відправлення на адресу відповідного органу державної податкової служби в такі терміни:

а) не пізніше ніж за десять днів до закінчення граничного терміну подання податкової декларації, визначеного Податковим кодексом України;

б) не пізніше ніж за п'ять днів до закінчення терміну подання податкової декларації;

в) не пізніше ніж за тиждень до закінчення граничного терміну подання податкової декларації, визначеного законодавством;

г) не пізніше ніж за три дні до закінчення терміну подання податкової декларації, визначеного Податковим кодексом України.

10. Яка з наведених умов дозволяє включати самозайняту особу до плану-графіка проведення документальних планових перевірок не частіше, ніж раз на три календарні роки:

а) сума сплачених податків самозайнятої особи становить не менше від десяти відсотків від задекларованого доходу за звітний податковий період;

б) сума сплачених податків самозайнятої особи становить не більше від п'яти відсотків від задекларованого доходу за звітний податковий період;

в) сума сплачених податків самозайнятої особи становить не більше від десяти відсотків від задекларованого доходу за звітний податковий період;

г) сума сплачених податків самозайнятої особи становить не менше від п'яти відсотків від задекларованого доходу за звітний податковий період?

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 3

1. Орган фіскальної служби 11.03.2019 р. надіслав підприємству "Аква" копію наказу про проведення планової документальної виїзної перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки – 15.03.2019 р. Цього дня співробітники податкового органу не були допущені директором підприємства "Аква" до податкової перевірки. Чи правомірними є дії підприємства? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на норми ПКУ.

2. Орган фіскальної служби 01.02.2019 р надіслав підприємству "Базис" копію наказу про проведення планової документальної виїзної перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки – 22.02.2019 р. Аналогічну перевірку вже здійснювали на підприємстві "Базис" у січні 2019 р. Підприємство "Базис" належить до групи платників податків із середнім рівнем ризику. Директор підприємства не допустив працівників податкового органу до перевірки. Чи правомірними є дії підприємства? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на норми ПКУ.

3. Платник ПДВ направив запит до контролюючих органів для отримання витягу з реєстру платників ПДВ 23 лютого 2019 року. Витяг із реєстру платнику податків було надано 27 лютого 2019 року. Оцініть правомірність дій контролюючих органів із посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

4. У наказі про проведення фактичної податкової перевірки, який було надано директору підприємства Мопасо, підставою для проведення перевірки було зазначено письмове звернення покупця про порушення порядку проведення касових операцій. Директор підприємства Мопасо не допустив працівників податкового органу до проведення фактичної перевірки, посилаючись на те, що не було отримано від контролюючого органу повідомлення про її проведення. Чи правомірними є дії підприємства? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на норми ПКУ.

5. На підприємстві "Ривер" планову документальну перевірку проводили з 05.02.2019 до 20.02.2019. р. Підприємство "Ривер" належить до групи малих платників податків. На підприємстві не було виявлено порушень податкового законодавства, контролюючим органом було складено акт про проведення перевірки та спрямовано на підпис підприємству. Директор підприємства подав заяву про оскарження дій податкових органів. Укажіть причини оскарження, посилаючись на норми ПКУ.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 3

Ситуаційне завдання. Посилаючись на норми податкового законодавства, визначте, протягом якого терміну необхідно сплатити оскаржені в судовому порядку, донараховані, згідно з актом перевірки, суми.

Приклад відповіді. Згідно з п. 57.3 ст. 57 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ), у разі визначення грошового зобов'язання контролюючим органом за підставами, зазначеними в пп. 54.3.1 – 54.3.6 п. 54.3 ст. 54 ПКУ, платник податків зобов'язаний сплатити нараховану суму грошового зобов'язання протягом 10 календарних днів, що настають за днем отримання податкового повідомлення-рішення, крім випадків, коли протягом такого терміну такий платник податків розпочинає процедуру оскарження рішення контролюючого органу.

У разі оскарження рішення контролюючого органу про нараховану суму грошового зобов'язання платник податків зобов'язаний самостійно погасити узгоджену суму, а також пеню та штрафні санкції за їхньої наявності протягом 10 календарних днів, наступних за днем такого узгодження.

У разі звернення платника податків до суду з позовом щодо визнання протиправним та/або скасування рішення контролюючого органу грошове зобов'язання вважають неузгодженим до дня набрання судовим рішенням чинності (абз. 4 п. 56.18 ст. 56 ПКУ).

Ст. 255 Кодексу адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV зі змінами та доповненнями (далі – КАСУ), визначено, що рішення суду набирає чинності після закінчення терміну подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає чинності після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закритті апеляційного провадження або ухвалення постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Таким чином, платник податків зобов'язаний самостійно погасити узгоджену суму, а також пеню та штрафні санкції, за їхньої наявності, протягом 10 календарних днів, наступних за днем набрання судовим рішенням чинності.

Література для самостійної роботи за темою 3

Основна: [1, с. 152–226; 2, с. 44–57; 3, с. 66–82; 4, с. 65–81; 5, с. 145–159].

Додаткова: [6, с. 235; 18, с. 1–56; 24, с. 617; 34, с. 683; 46, с. 108].

Тема 4. Оподаткування податком на додану вартість суб'єктів туристичної галузі

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

знати основи оподаткування ПДВ;

визначати обсяги податкових зобов'язань і податкового кредиту із ПДВ щодо стандартних операцій та операцій із реалізації туристичного продукту;

обґрунтовувати податкові наслідки здійснення операцій суб'єктами туристичної галузі;

знати дати виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит;

описувати порядок складання та реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних.

Питання для самостійного опрацювання за темою 4

1. Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні дохідної частини бюджету.

2. Платники податку на додану вартість.

3. Операції, що не є об'єктом оподаткування.

4. Види операцій, що оподатковують за нульовою ставкою.

5. Податкове відшкодування ПДВ.

6. Особливості визначення бази оподаткування ПДВ для підприємств туристичної галузі.

7. Підстави для формування податкового кредиту для підприємств туристичної галузі.

8. Спеціальний порядок збільшення податкових зобов'язань і податкового кредиту щодо посередницьких операцій у туристичній галузі.

9. Особливості застосування нульової ставки ПДВ.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 4

1. У разі обов'язкової реєстрації особи як платника ПДВ реєстраційну заяву подають до податкового органу не пізніше від:

а) 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій млн грн без ПДВ;

б) 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій млн грн із ПДВ;

в) 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій 3 тис грн.

2. Під час здійснення експортних операцій датою виникнення податкових зобов'язань із ПДВ будуть вважати:

а) дату отримання грошових коштів;

б) дату оприбуткування товарів;

в) дату оформлення митної декларації.

3. Підставою для проведення позапланової податкової перевірки платника ПДВ, який заявив суму ПДВ до відшкодування, є сума ПДВ, що перевищує:

а) 10 тис. грн;

б) 100 тис. грн;

в) 1 000 тис. грн.

4. За дотримання всіх умов, передбачених ПКУ (ст. 187 та 198), під час отримання послуг від нерезидента на території України в резидента будуть виникати:

а) тільки податкові зобов'язання;

б) тільки податковий кредит;

в) податкові зобов'язання та податковий кредит.

5. Документом, що замінює податкову накладну може бути:

- а) прибутковий касовий ордер;
- б) виписка банку;
- в) рахунок готелю.

6. У разі добровільної реєстрації особи як платника ПДВ реєстраційну заяву подають до податкового органу не пізніше від:

- а) 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій млн грн без ПДВ;
- б) 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій млн грн із ПДВ;
- в) 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій 3 тис. грн.

7. Базою оподаткування в разі здійснення операцій із постачання туристичним оператором туристичного продукту (туристичної послуги), призначеного для його споживання (отримання) на території України, є:

- а) винагорода, яку визначають як різницю між вартістю постаченого туристичним оператором туристичного продукту та вартістю витрат, зазначених ним, унаслідок придбання такого туристичного продукту;
- б) вартість постаченого туристичним оператором туристичного продукту;
- в) вартість витрат, зазначених туристичним оператором, унаслідок придбання туристичного продукту.

8. Які звітні (податкові) періоди передбачено ПКУ для ПДВ:

- а) календарний місяць;
- б) календарний квартал;
- в) календарне півріччя?

9. Підставами для анулювання реєстрації платника ПДВ є:

- а) якщо фізична особа, зареєстрована як платник податку, померла, її оголошено померлою, визнано недієздатною або безвісти зниклою, обмежено її цивільну дієздатність;
- б) якщо особа заявила суму ПДВ до відшкодування;
- в) якщо будь-яка особа, зареєстрована як платник податку протягом попередніх 6 місяців, подала заяву про анулювання реєстрації;

г) якщо загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг, що надаються такою особою, за останні шість календарних місяців була меншою від суми, визначеної Податковим кодексом України.

10. Датою виникнення податкових зобов'язань за операціями з постачання послуг нерезидентами, місцем надання яких є митна територія України, є дата:

- а) оформлення митної декларації;
- б) оформлення документа, що засвідчує факт надання послуг нерезидентом;
- в) отримання коштів на рахунок.

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 4

1. Туристична фірма – платник ПДВ – подала декларацію із ПДВ за грудень 2018 року 22 січня 2019 року. Дайте оцінку правомірності дій платника податку з посиланням на відповідні статті ПКУ.

2. Господарську операцію з постачання товару на митній території України було здійснено 15 січня 2019 року. Платник податку зареєстрував податкову накладну у Єдиному реєстрі податкових накладних 2 лютого 2019 року. Дайте оцінку правомірності дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

3. Туристична фірма – платник ПДВ – здійснила операцію щодо передання об'єкта основних засобів у фінансовий лізинг 15 січня 2018 року. Орендну плату за об'єкт основних засобів було отримано 5 лютого 2018 року. Податкові зобов'язання платником податку було відображено в декларації із ПДВ за січень місяць. Дайте оцінку правомірності дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

4. Туристична фірма отримала послугу від нерезидента на митній території України 13 березня 2019 року. Послугу не пов'язано з формуванням туристичного продукту. Цього самого дня було складено акт про надання послуг. Податкову накладну на 13 березня не складено. Чи має право отримувач послуг від нерезидента 13 березня 2019 року відобразити податковий кредит із ПДВ? Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 4

Ситуаційне завдання. Туристична фірма планує перейти із загальної системи оподаткування на спрощену, порядок оподаткування якої не передбачає сплату ПДВ. Визначте, у які терміни така фірма має подати до контролюючого органу заяву за ф. № 3-ПДВ.

Приклад відповіді. Суб'єкт господарювання може перейти на спрощену систему оподаткування шляхом подання заяви до контролюючого органу не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу.

Для зручності платники ПДВ, які, відповідно до норм ПКУ ухвалили рішення про перехід на спрощену систему оподаткування зі ставкою, яка не передбачає сплату ПДВ, можуть подати заяву про анулювання реєстрації платника ПДВ одночасно із заявою про застосування спрощеної системи оподаткування.

Якщо контролюючим органом ухвалено рішення про те, що особа з певного звітного періоду переходить на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності із застосуванням ставки єдиного податку, що не передбачає сплату ПДВ, то після внесення відповідного запису до реєстру платників єдиного податку здійснюють вилучення контролюючим органом такого суб'єкта з реєстру платників податку на додану вартість (далі – Реєстр) на підставі поданої ним заяви про анулювання реєстрації, згідно з пп. "в" п. 184.1 ст. 184 Податкового кодексу України, останнім днем звітного періоду, що передує переходу платника податків на вибрані ним умови сплати єдиного податку в разі застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

Перелік розрахункових завдань для самостійного вирішення за темою 4

Завдання 1. Туроператор на загальній системі оподаткування реалізував турпродукт (внутрішній туризм) туристу за 9 900 грн (з урахуванням ПДВ). Сума отриманої від туриста оплати містить вартість страхування 310 грн (яка не входить до турпродукту) і становить 10 210 грн (9 900 + 310).

Витрати на формування турпродукту становили:

- вартість проживання і харчування – 6 000 грн (з урахуванням ПДВ – 1 000 грн);

- вартість проїзду – 1 200 грн (з урахуванням ПДВ);
- вартість екскурсійного обслуговування – 300 грн (без ПДВ).

Оплата праці співробітників, зайнятих формуванням турпродукту, – 200 грн, сума єдиного внеску – 44 грн, змінні ЗВВ – 56 грн. Визначте суму ПДВ, яку підприємство має сплатити до бюджету.

Завдання 2. Турагент, згідно з посередницьким договором із туроператором, реалізував туристу тур за 8 400 грн. Агентську винагороду в сумі 840 грн турагент утримує із суми, унесеної туристом. Договір страхування (медичного та від нещасного випадку) турист уклав самостійно зі страховиком. Визначте суму ПДВ, яку підприємство має сплатити до бюджету.

Завдання 3. Фірма "Фенікс" у березні 2019 року здійснила закупівлю канцелярських товарів у сумі 14 424 грн (з урахуванням ПДВ). У цьому ж податковому періоді було реалізовано таке: 650 блокнотів, вартість кожного становила 24,06 грн (з урахуванням ПДВ); 1 000 альбомів для малювання, вартість кожного – 6,48 грн (з урахуванням ПДВ); 980 авторучок, причому вартість кожної – 8,64 грн (з урахуванням ПДВ). Розрахуйте суму податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету.

Приклад вирішення розрахункового завдання за темою 4

Завдання. Загальний обсяг реалізації підприємства-платника ПДВ у січні становив 1 млн грн (без урахування ПДВ), із них 800 тис. грн – обсяг експорту. У липні підприємство придбало об'єкт основних засобів, що буде використовувати для виробничих потреб, вартістю 100 тис. грн (без урахування ПДВ). Визначте суму ПДВ, яку підприємству необхідно сплатити до бюджету або отримати як бюджетне відшкодування.

Методичні рекомендації

1. Обчисліть суму податкових зобов'язань (ПДВ_{пз}) під час постачання товарів (виконання робіт, надання послуг):

$$\text{ПДВ}_{\text{пз}} = (\text{БО} \times 0,2 \%) / 100 \%, \quad (1)$$

де БО – база оподаткування податком на додану вартість.

2. Визначте суму податкового кредиту ($\text{ПДВ}_{\text{пк}}$) у разі придбання товарів (робіт, послуг):

$$\text{ПДВ}_{\text{пк}} = \text{ПДВ}_{\text{тмц}} + \text{ПДВ}_{\text{оз}}, \quad (2)$$

де $\text{ПДВ}_{\text{тмц}}$ – сума податків, сплачених платником, у зв'язку із придбанням або виготовленням товарів (зокрема в разі імпорту) і послуг, із метою їхнього подальшого використання в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника податку;

$\text{ПДВ}_{\text{оз}}$ – сума податків, сплачених платником, у зв'язку із придбанням (будівництвом, спорудженням) основних засобів (зокрема інших необоротних матеріальних активів і незавершених капітальних інвестицій у необоротні капітальні активи), також і в разі їхнього імпорту, із метою подальшого використання у виробництві й/або постачанні товарів (послуг) для оподатковуваних операцій у межах господарської діяльності.

3. Визначте суму ПДВ для сплати до бюджету або відшкодування з нього:

$$\text{ПДВ} = \text{ПДВ}_{\text{пз}} - \text{ПДВ}_{\text{пк}}. \quad (3)$$

4. Визначте податковий кредит звітного періоду. Платник податку до складу податкового кредиту із ПДВ може внести суми податку, сплачені, у зв'язку із придбанням у липні основних засобів у сумі 100 тис. грн: $100 \times 0,2 = 20$ (тис. грн);

Податковий кредит становить 20 тис. грн.

5. Визначте податкові зобов'язання звітного періоду. Слід звернути увагу, що основна ставка податку становить 20 %, а ставка ПДВ для експорту – 0 %.

Обсяг податкових зобов'язань з операцій експорту буде дорівнювати 0 грн.

Податкові зобов'язання з постачань на території України: $(1\ 000 - 800) \times 0,2 = 40$ (тис. грн).

Загальний обсяг податкових зобов'язань – 40 тис. грн.

Суму сплати ПДВ до бюджету (або отримання бюджетного відшкодування) визначають як різницю між обсягом податкових зобов'язань та податкового кредиту звітного періоду: $40 - 20 = 20$ (тис. грн).

Отже, підприємству необхідно сплатити 20 тис. грн ПДВ до бюджету.

Література для самостійної роботи за темою 4

Основна: [1, с. 235–302; 2, с. 61–77; 3, с. 86–111; 4, с. 87–131; 5, с. 162–179].

Додаткова: [7, с. 375; 8, с. 11; 9, с. 160; 18, с. 1–56; 20, с. 21–24; 23, с. 142; 29, с. 119; 30, с. 49; 36, с. 160; 37, с. 71].

Змістовий модуль 2

Прямі податки та збори, що сплачують суб'єкти туристичної галузі

Тема 5. Особливості оподаткування прибутку підприємства туристичної галузі

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

- описувати структуру податку на прибуток підприємств;
- формулювати порядок виникнення фінансового результату до оподаткування;
- характеризувати структуру податкових різниць та випадки коригування фінансового результату на податкові різниці;
- наводити методи трансфертного ціноутворення;
- знати класифікацію основних засобів;
- розраховувати амортизаційні відрахування за різними методами;
- формулювати порядок установа мінімально допустимого терміну амортизації основних засобів;
- знати податкові (звітні) періоди з податку на прибуток підприємств;
- складати податкову декларацію з податку на прибуток підприємств та додатки до неї.

Питання для самостійного опрацювання за темою 5

1. Механізм формування собівартості продукції.
2. Амортизація основних засобів підприємства та їхня класифікація за групами.
3. Особливості амортизації нематеріальних активів.
4. Прискорена амортизація та її застосування.

5. Ставки податку на прибуток підприємств.
6. Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку.
7. Особливості обліку податку на прибуток у туристичних агентствах, залежно від характеру послуги, що надають.
8. Механізм формування доходів підприємства, їхнє визначення, склад, дата відображення.
9. Податковий облік посередницької винагороди та транзитних сум, що надходять, у зв'язку з посередницькими договорами щодо надання туристичних послуг.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 5

1. Платник податку на прибуток за підсумками 2018 року отримав дохід у розмірі 10 млн грн. За таких умов він:
  - а) має право не здійснювати коригування фінансового результату;
  - б) немає права не здійснювати коригування фінансового результату;
  - в) має право не здійснювати коригування фінансового результату, якщо поставить відповідну позначку в податковій декларації з податку на прибуток.
2. Платник податку на прибуток за підсумками 2018 року має дохід у розмірі 10 млн грн. За таких умов він подає у 2019 році податкову декларацію з податку на прибуток за період:
  - а) квартал, півріччя, три квартали, рік;
  - б) рік;
  - в) рік, якщо поставить відповідну позначку в податковій декларації з податку на прибуток.
3. Платник податку на прибуток не здійснює коригування фінансового результату на різниці з розділу III ПКУ. За підсумками 2018 року він отримав від'ємне значення об'єкта оподаткування в сумі 10 тис. грн. Чи має він коригувати фінансовий результат за підсумками 2019 року:
  - а) не має;
  - б) може здійснювати коригування фінансового результату зі знаком "-" у сумі 10 тис. грн за власним бажанням;
  - в) обов'язково має здійснити коригування фінансового результату зі знаком "-" у сумі 10 тис. грн?

4. Які ставки податку на прибуток застосовують у ПКУ:

- а) 18 %;
- б) 18 %, 0 %;
- в) 18 %, 0 %, 3 %, 6 %, 15 %, 20 %?

5. Юридична особа-резидент отримав дохід від діяльності за кордоном. Чи має резидент із цього доходу сплачувати податок на прибуток:

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо він не сплатив податок за кордоном?

6. Юридична особа-нерезидент отримав дохід від діяльності за кордоном. Чи має нерезидент із цього доходу сплачувати податок на прибуток:

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо він не сплатив податок за кордоном?

7. Платник податку на прибуток виплачує дивіденди фізичним особам. Чи сплачують у цьому разі авансовий внесок із податку на прибуток під час виплати дивідендів:

- а) безумовно сплачують;
- б) безумовно не сплачують;
- в) сплачують тільки із суми перевищення дивідендів над вартістю об'єкта оподаткування за відповідний податковий (звітний) рік, за результатами якого виплачують дивіденди, грошове зобов'язання щодо якого погашене?

8. Первісна вартість автомобіля – 800 тис. грн. Ліквідаційна вартість автомобіля – 20 тис. грн. Термін використання 5 років. Сума амортизації за транспортними засобами в разі використання прямолінійного методу амортизації буде становити:

- а) 208 тис. грн;
- б) 156 тис. грн;
- в) 104 тис. грн.

9. Платник податку на прибуток створює в бухгалтерському обліку резерв на відпустки працівникам. Чи має він на суму резерву зменшити оподатковуваний прибуток:

- а) має, якщо здійснювати коригування фінансового результату;

- б) має, якщо не здійснювати коригування фінансового результату;
- в) безумовно має?

10. За скількома групами основних засобів не встановлено мінімально допустимих термінів корисного використання:

- а) двома;
- б) шістьма;
- в) чотирма?

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 5

1. Туристична компанія отримала дохід за рік у розмірі 26 500 000 грн (з урахуванням ПДВ) та вирішала застосовувати річний звітний період із податку на прибуток підприємств. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

2. Юридична особа отримала дохід за рік у розмірі 26 500 000 грн (з урахуванням ПДВ) та вирішала не коригувати фінансовий результат до оподаткування в сумі податкових різниць. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

3. На 1 січня 2017 року на балансі підприємства обліковували вантажний автомобіль. У бухгалтерському обліку термін експлуатації 5 років, у податковому обліку – 7 років. Для обчислення амортизації в податковому обліку платник податків застосував термін, який дорівнює 5 рокам. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

4. На 1 січня 2017 року на балансі підприємства обліковували меблі. У бухгалтерському обліку термін експлуатації – 7 років, у податковому обліку – 5 років. Для обчислення амортизації в податковому обліку платник податків застосував термін, який дорівнює 5 рокам. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 5

Ситуаційне завдання. Чи може туристична фірма – платник податку на прибуток – визначати об'єкт оподаткування без коригування фінансо-

вого результату до оподаткування (прибутку) на податкові різниці, якщо його річний дохід за останній річний звітний (податковий) період не перевищує 20 млн грн? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на відповідні норми ПКУ.

Приклад відповіді. Відповідно до пп. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ), для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період, не перевищує 20 млн грн, об'єкт оподаткування можна визначати без коригування фінансового результату до оподаткування на всі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені, відповідно до положень цього розділу. Платник податку, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує 20 млн грн, має право ухвалити рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на всі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені, відповідно до положень цього розділу, не більше від одного разу протягом безперервної сукупності років, у кожному з яких виконано цей критерій щодо розміру доходу. Про ухвалення рішення платник податку зазначає в податковій звітності із цього податку, що подають за перший рік у такій безперервній сукупності років. У подальші роки такої сукупності коригування фінансового результату також не застосовують.

Якщо у платника, який ухвалив рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на всі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені, відповідно до положень цього розділу, у будь-якому наступному році річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період, перевищує 20 млн грн, такий платник визначає об'єкт оподаткування, починаючи з такого року, шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на всі різниці, визначені, відповідно до положень розд. III ПКУ.

Для цілей пп. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 ПКУ до річного доходу від будь-якої діяльності, визначеного за правилами бухгалтерського обліку,

уносять дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи.

Перелік розрахункових завдань для самостійного вирішення за темою 5

Завдання 1. У контрольованій операції покупець придбав товар у кількості 5 тис. од. за ціною 100 грн за од., а продав товар за ціною 110 грн за од. У зіставних неконтрольованих операціях була така пропорція від купівлі/продажу 5 тис. од. товару:

95 грн – 100 грн;

105 грн – 112 грн;

98 грн – 108 грн.

За допомогою методу ціни перепродажу встановіть відповідність ціни операції принципу "витагнутої руки".

Завдання 2. У платника податку на прибуток, який не здійснює коригування фінансового результату, за даними Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за 2017 рік показники становили таке значення:

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 000 000
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 200 000)
Валовий:		
прибуток	2090	1 800 000
збиток	2095	( )
Інші операційні доходи	2120	30 000
Адміністративні витрати	2130	(40 000)
Витрати на збут	2150	(10 000)
Інші операційні витрати	2180	(5 000)
Фінансовий результат від операційної діяльності:		
прибуток	2190	1 775 000
збиток	2195	( )

Розрахуйте податок на прибуток за 2017 р.

Завдання 3. Платник податку на прибуток, який здійснює коригування фінансового результату, придбав в січні 2018 року комп'ютер вар-

тістю 12 тис. грн (зокрема ПДВ – 2 тис. грн). Ліквідаційну вартість комп'ютера встановлено в розмірі 200 грн, термін використання – 6 років. Розрахуйте податкову амортизацію прямолінійним методом за звичайними умовами та прискорену амортизацію, передбачену нормами п. 43 підрозд. 4 розд. XX ПКУ.

Завдання 4. У контрольованій операції товари продавали за ціною 100 та 105 грн. У зіставних неконтрольованих операціях аналогічні товари продавали за такими цінами: 92, 99, 102, 104, 108 та 110 грн. За допомогою метода порівняння неконтрольованої ціни встановіть відповідність ціни операції принципу "витагнутої руки".

Приклад вирішення розрахункового завдання за темою 5

Завдання. Підприємство "Фаворит" сплачує податки, відповідно до Податкового кодексу України. Дохід від діяльності становив 29 125 тис. грн (із ПДВ). Фінансовий результат до оподаткування – прибуток 850 тис. грн.

На 01.01.2017 р. підприємство має такі основні засоби з балансовою вартістю:

будівля – первісна вартість – 1 300 тис. грн, ліквідаційна вартість – 6 тис. грн. Використано прямолінійний метод нарахування амортизації (уведено в експлуатацію 2011 року). У бухгалтерському обліку термін експлуатації – 25 років, у податковому обліку – 32 роки;

вантажний автомобіль (для перевезення продукції) – первісна вартість – 230 тис. грн, ліквідаційна вартість – 2 тис. грн. Використано кумулятивний метод нарахування амортизації (придбано у грудні 2015 року). У бухгалтерському обліку термін експлуатації – 5 років, у податковому обліку – 7 років;

комп'ютери у приміщенні заводууправління – первісна вартість – 48 тис. грн, ліквідаційна вартість – 3 тис. грн. Використано прямолінійний метод (уведено в експлуатацію 2016 року). У бухгалтерському обліку термін експлуатації – 2 роки, у податковому обліку – 3 роки;

меблі – первісна вартість 22 тис. грн, ліквідаційна вартість – 1 тис. грн. Термін використання – 7 років. Використано прямолінійний метод амортизації (уведено в експлуатацію 2014 року). У бухгалтерському обліку термін експлуатації – 7 років, у податковому – 5 років.

Фінансові операції:

сплачено суму роялті нерезиденту з об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких уперше виникли в резидента України, – 65 тис. грн;

сплачено суму коштів неприбутковій організації – 30 тис. грн (оподатковуваний прибуток за 2017 рік становив 700 тис. грн).

Методичні рекомендації

Згідно з пп. 134.1.1, об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначено шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства, відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на податкові різниці.

Оскільки дохід платника податку без урахування непрямих податків становить 24 270 833,34 грн (перевищує 20 млн грн), тому ним в обов'язковому порядку має бути здійснено коригування фінансового результату до оподаткування в сумі податкових різниць.

Розрахуйте податкові різниці.

1. Амортизацію за прямолінійним та кумулятивним методами розраховують, як наведено в табл. 1 і 2.

Таблиця 1

Формули для розрахунку амортизації основних засобів

Методи амортизації	Порядок обчислення амортизації
Прямолінійний	$A = \frac{AB}{T},$ <p>де А – річна сума амортизаційних відрахувань; АВ – амортизована вартість об'єкта ОЗ; Т – термін корисного використання об'єкта ОЗ (років).</p> $AB = ПВ - ЛВ,$ <p>де ПВ – первісна вартість; ЛВ – ліквідаційна вартість</p>
Кумулятивний	$A = AB \times k,$ <p>де АВ – амортизована вартість; к – кумулятивний коефіцієнт.</p> $k = \frac{T - (i - 1)}{1 + \dots + T};$ $AB = ПВ - ЛВ,$ <p>де к – кумулятивний коефіцієнт; Т – термін корисного використання; ПВ – первісна вартість об'єкта ОЗ; ЛВ – ліквідаційна вартість об'єкта ОЗ</p>

Згідно з пп. 138.3.3. Податкового кодексу України, мінімально допустимі терміни амортизації основних засобів використовують з урахуванням такого:

якщо терміни корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів у бухгалтерському обліку менші ніж мінімально допустимі терміни амортизації основних засобів та інших необоротних активів, то для розрахунку амортизації використовують терміни, установлені Податковим кодексом України;

якщо терміни корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку дорівнюють або є більшими, ніж ті, що встановлені цим підпунктом, то для розрахунку амортизації використовують терміни корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів, установлені в бухгалтерському обліку.

Тому слід розрахувати амортизації для бухгалтерського обліку та податкового обліку (див. табл. 2).

Таблиця 2

Сума амортизаційних відрахувань

Об'єкти основних засобів	Бухгалтерська амортизація, грн	Податкова амортизація, грн	Податкова різниця, грн
Будівля	$1\,300\,000 - 6\,000 / 25 = 51\,760$	$1\,300\,000 - 6\,000 / 32 = 40\,438$	$51\,760 - 40\,438 = 11\,322$
Вантажний автомобіль	$(230\,000 - 2\,000) \times 0,2 = 45\,600$	$(230\,000 - 2\,000) \times 0,18 = 41\,040$	$45\,600 - 41\,040 = 4\,560$
Комп'ютери	$48\,000 - 3\,000 / 2 = 22\,500$	$48\,000 - 3\,000 / 3 = 15\,000$	$22\,500 - 15\,000 = 7\,500$
Меблі	$22\,000 - 1\,000 / 7 = 3\,000$	$22\,000 - 1\,000 / 7 = 3\,000$	Різниця не буде, оскільки застосовано термін використання за правилами бухгалтерського обліку
Усього			23 382

Отже, на суму 23 382 грн має бути зменшено фінансовий результат до оподаткування.

Згідно з пп. 140.5.7. Податкового кодексу України, податкові різниці має бути збільшено на суму роялті нерезиденту з об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких уперше виникли в резидента України (за даними завдання – 65 тис. грн).

Згідно з пп. 140.5.9. Податкового кодексу України, податкові різниці має бути збільшено на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, безоплатно перерахованих (переданих) протягом звітнього (податкового) року неприбутковим організаціям, унесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування коштів, передавання товарів, виконання робіт, надання послуг у розмірі, що перевищує 4 % оподаткованого прибутку попереднього звітнього року.

За даними завдання встановлена межа дорівнює:

$$700\ 000 \times 4 / 100 = 28\ 000 \text{ (грн).}$$

$$\text{Податкова різниця} - 30\ 000 - 28\ 000 = 2\ 000 \text{ (грн).}$$

Отже, податкові різниці має бути збільшено на 2 000 грн.

$$\text{Загальна сума податкових різниць} - 65\ 000 + 2\ 000 - 23\ 382 = 43\ 618 \text{ (грн) (збільшено фінансовий результат до оподаткування).}$$

$$\text{Сума податкових зобов'язань буде становити } ((850\ 000 + 43\ 618) \times 18) / 100 = 160\ 851 \text{ (грн).}$$

Література для самостійної роботи за темою 5

Основна: [1, с. 306–362; 2, с. 79–92; 3, с. 114–161; 4, с. 136–183; 5, с. 162–179].

Додаткова: [16, с. 56–59; 18, с. 1–56; 42, с. 179; 47, с. 369].

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

знати склад річного та місячного оподаткованого доходу платників податку;

наводити поняття "податкова знижка";

знати перелік витрат, що вносять до складу податкової знижки;

наводити документи, які підтверджують право платника податку на податкову знижку;

знати порядок застосування податкової соціальної пільги;

розраховувати межу застосування податкової соціальної пільги;

формулювати категорії осіб, які мають право на податкову соціальну пільгу;

знати та застосовувати ставки податку з різних видів доходу платників податку;

знати особливості та терміни подання декларації про майновий стан та доходи.

Питання для самостійного опрацювання за темою 6

1. Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів.
2. Витрати, пов'язані з підприємницькою діяльністю.
3. Оподаткування доходів нерезидентів.
4. Особливості оподаткування виплат заробітної плати працівників підприємств туристичної галузі.
5. Механізми застосування податкової соціальної пільги.
6. Ставки податку на доходи фізичних осіб.
7. Особливості внесення витрат до складу податкової знижки.
8. Пільги з податку на доходи фізичних осіб.
9. Особливості формування загального місячного та річного доходу платників податку.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 6

1. Об'єктом оподаткування ПДФО в резидента в Україні є:
  - а) дохід, отриманий протягом звітного періоду на території України;
  - б) доходи, отримані в натуральній і грошовій формах;
  - в) загальний місячний оподатковуваний дохід;
  - г) чистий річний оподатковуваний дохід; доходи із джерелом їхнього походження з України, які підлягають кінцевому оподаткуванню в разі їхньої виплати; іноземні доходи;
  - д) немає правильної відповіді.
2. Які витрати платник ПДФО може вносити до податкової знижки:
  - а) на косметичне лікування;
  - б) на придбання ліків, пов'язаних із лікуванням цукрового діабету платника;
  - в) на протезування зубів із використанням дорогоцінних металів;
  - г) на лікування від алкогольної залежності?
3. Хто має право претендувати на податкову пільгу:
  - а) кожна людина, яка працює;
  - б) кожна людина, яка працює і платить прибутковий податок;
  - в) людина, яка тимчасово не працює;
  - г) діти та інваліди?

4. Податкову соціальну пільгу застосовують:

а) до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітну плату (інші прирівняні до неї, відповідно до законодавства, виплати, компенсації та винагороди);

б) якщо розмір такого доходу не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, чинного для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року;

в) якщо розмір такого доходу перевищує суму, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, чинного для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року;

г) якщо розмір такого доходу дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, чинного для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року.

5. Податковим агентом із податку з доходів фізичних осіб є:

а) резидент, який отримує як доходи із джерелом їхнього походження з території України, так і іноземні доходи;

б) фізична особа, яка безпосередньо виконує трудову функцію за дорученням або наказом працедавця, згідно з умовами укладеного з ним трудового договору;

в) юридична особа або фізична особа, зобов'язана нараховувати, утримувати та сплачувати податок до бюджету від імені та за рахунок платника податку, вести податковий облік і подавати податкову звітність податковим органам;

г) юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ чи її представництво) або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності (зокрема самозайнятих осіб), яка укладає трудові договори (контракти) із найманими особами;

д) правильної відповіді немає.

6. Основна ставка податку з доходів фізичних осіб становить:

а) 15 % від об'єкта оподаткування, крім випадків, визначених законом;

б) 20 % від об'єкта оподаткування, крім випадків, визначених законом;

в) 18 % від об'єкта оподаткування, крім випадків, визначених законом;

г) 25 % від об'єкта оподаткування, крім випадків, визначених законом.

7. Податкову декларацію з податку на доходи фізичних осіб, які виїжджають за кордон на постійне місце проживання, має бути подано:

- а) не пізніше за 60 календарних днів, що передують виїзду;
- б) не пізніше за 30 календарних днів, що передують виїзду;
- в) не пізніше за 10 календарних днів, що передують виїзду.

8. Податкову соціальну пільгу в розмірі 200 % застосовують до особи, яка:

- а) є аспірантом;
- б) має трьох або більше дітей віком до 18 років;
- в) була насильно вивезена з території СРСР.

9. Коефіцієнт для визначення частини суми відсотків за іпотечними кредитами, розраховують діленням:

- а) фактичної площі житла на мінімальну площу житла;
- б) мінімальної площі житла на фактичну площу житла;
- в) мінімальної загальної площі житла на 1.

10. У якому звітному документі відображають відомості про доходи фізичних осіб:

- а) форма № 8 ДР;
- б) форма № 1 ДФ;
- в) форма № 2?

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 6

1. Платник податку оплачував навчання дитини. Водночас витрати на сплату навчання 2017 року становили 15 тис. грн, а 2016 року – 16 тис. грн. За підсумками 2016 року декларацію про доходи він не подавав, а за підсумками 2017 року платник податків уніс до складу витрат на навчання 31 тис. грн. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

2. Фактична площа житла, придбаного за рахунок іпотечного кредиту, становить 120 м². Сума відсотків за рік користування – 10 тис. грн. Цю суму було внесено платником податків до декларації про доходи до витрат у вигляді податкової знижки. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

3. Фізична особа-резидент дістала у спадок від нерезидента в сумі 350 тис. грн. Фізична особа-резидент сплатила податок зі спадщини в розмірі 17,5 тис. грн. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

4. Фізична особа протягом 2018 року продала дві квартири. Водночас нею не було сплачено податок на доходи фізичних осіб із суми, отриманої за кожну із квартир. Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 6

Ситуаційне завдання. Фізична особа протягом 2018 року продала два легкові автомобілі. Водночас не було сплачено податок на доходи фізичних осіб за другий проданий легковий автомобіль (за перший проданий автомобіль податок не сплачено). Оцініть правомірність дій платника податку з посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

Приклад відповіді. Згідно з пп. 173.1 Податкового кодексу України, дохід платника податку від продажу (обміну) об'єкта рухомого майна протягом звітного податкового року оподатковують за ставкою 5 %.

Але дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року одного з об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля, та/або мотоцикла, та/або мопеда, не підлягає оподаткуванню.

Таким чином, дії платника податку на прибуток є правомірними, оскільки ним було дотримано норми Податкового кодексу України та сплачено податок на доходи фізичних осіб з доходу, отриманого від продажу другого легкового автомобіля протягом 2018 року.

Перелік розрахункових завдань для самостійного вирішення за темою 6

Завдання 1. Протягом місяця працівникам туристичної фірми було нараховано таку заробітну плату:

1-му працівникові – з/п 2 250 грн (є учнем коледжу без отримання стипендії);

2-му працівникові – з/п 4 300 грн (є дві дитини до 18 років);

3-му працівникові – з/п 14 000 грн (є Героєм України).

Визначте суму податкової соціальної пільги (за наявності), суму податку на доходи фізичних осіб та суму військового збору.

Завдання 2. Протягом місяця працівникам туристичної фірми було нараховано таку заробітну плату:

1-му працівникові – з/п 2 250 грн (є студентом бюджетної форми навчання).

2-му працівникові – з/п 3 500 грн (є дві дитини до 18 років);

3-му працівникові – з/п 21 000 грн (є інвалідом II групи).

Визначте суму податкової соціальної пільги (за наявності), суму податку на доходи фізичних осіб та суму військового збору.

Завдання 3. Платник податків зазнав у звітному році витрат на навчання в тому самому році сина в розмірі 10 тис. грн. Крім цього, за звітний рік батько отримав 100 тис. грн заробітної плати, із якої утримано 18 тис. грн податку на доходи фізичних осіб. Визначте розмір податкової знижки та розмір відшкодування надмірно сплаченого ПДФО.

Приклад вирішення розрахункового завдання за темою 6

Завдання. Протягом серпня 2018 року на підприємстві нараховували таку заробітну плату:

1-му робітникові – 15 000 грн (є багатодітним батьком п'яти дітей віком до 18 років);

2-му робітникові – 5 000 грн (є інвалідом III групи);

3-му робітникові – 2 000 грн (є інвалідом II групи та Героєм Соціалістичної Праці).

Визначте суму податкової соціальної пільги (за наявності) та суму податку на доходи фізичних осіб.

Методичні рекомендації

Розрахунок податку на доходи фізичних осіб здійснюють за такою формулою:

$$\text{ПДФО} = (\text{БО} - \text{ПСП}) \times \text{Ст}, \quad (4)$$

де ПДФО – величина податку з доходів фізичних осіб;

БО – база податку, що дорівнює кількісному значенню загального місячного оподаткованого доходу;

ПСП – податкова соціальна пільга (за наявності);

Ст – ставка податку.

Ставка податку становить 18 % від об'єкта оподаткування (пп. 167.1 Податкового кодексу України).

Згідно з пп. 169.1 Податкового кодексу України, платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги.

Податкову соціальну пільгу застосовують до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітну плату (інші прирівняні до неї, відповідно до законодавства, виплати, компенсації та відшкодування), якщо його розмір не перевищує суми, яка дорівнює сумі місячного прожиткового мінімуму, чинного для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 грн (пп. 169.4.1 Податкового кодексу України). 2018 року ця сума становила $1\,762 \times 1,4 = 2\,470$ (грн.).

Результати розрахунку податку на доходи фізичних осіб наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Розрахунок податку на доходи фізичних осіб

Робітники	Сума податку на доходи фізичних осіб
1	Податкову соціальну пільгу не застосовують, оскільки сума заробітної плати перевищує межу застосування податкової соціальної пільги: $2\,470 \times 5 = 12\,350$ (грн). Податок на доходи фізичних осіб – $15\,000 \times 18 / 100 = 2\,700$ (грн)
2	Податкову соціальну пільгу не застосовують, оскільки сума заробітної плати перевищує межу застосування податкової соціальної пільги (2 470 грн). Податок на доходи фізичних осіб – $5\,000 \times 18 / 100 = 900$ (грн)
3	Згідно зі ст. 169 Податкового кодексу України, платник податку має право на дві категорії пільги, але застосовують одну – більшу за розміром. Податок на доходи фізичних осіб – $(2\,000 - 1\,762) \times 18 / 100 = 43$ (грн)

Отже, за результатами розрахунків сума податку на доходи фізичних осіб становила: 1-го робітника – 2 700 грн, 2-го робітника – 900 грн, 3-го робітника 72 грн.

Література для самостійної роботи за темою 6

Основна: [1, с. 369–415; 2, с. 97–113; 3, с. 198–237; 4, с. 196–343].

Додаткова: [10, с. 121–125; 15, с. 101–110; 17, с. 136–143; 18, с. 1–56; 27, с. 45; 44, с. 102; 45, с. 166; 49, с. 86–96; 50, с. 250–261].

Тема 7. Застосування спрощеної системи оподаткування суб'єктами туристичної діяльності

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

знати склад груп платників єдиного податку та обмеження щодо переходу на спрощену систему оподаткування;

описувати порядок переходу на спрощену систему оподаткування платників єдиного податку 1 – 3-ї групи;

знати порядок реєстрації платників єдиного податку 4-ї групи;

характеризувати порядок визнання доходів суб'єктів малого підприємництва;

формулювати методи податкового обліку доходів та витрат;

знати особливості ведення Книги обліку доходів та Книги обліку доходів і витрат суб'єкта малого підприємництва, що застосовує спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Питання для самостійного опрацювання за темою 7

1. Визначення суб'єктів малого підприємництва.
2. Спрощена система оподаткування суб'єктів туристичної галузі.
3. Групи платників єдиного податку.
4. Умови переходу для підприємств туристичної галузі до спрощеної системи оподаткування.
5. Податковий облік та звітність із єдиного податку.
6. Податкові платежі, унесені до складу єдиного податку.
7. Розподіл єдиного податку між бюджетами й державними цільовими фондами.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 7

1. Рішення про перехід на спрощену систему оподаткування може бути ухвалено:
  - а) не більше від двох разів на рік;
  - б) не більше від трьох разів на рік;
  - в) не більше від одного разу на рік.

2. Спрощену систему оподаткування застосовують:

- а) примусово;
- б) за вільним вибором платника податку;
- в) за порадою податкових органів;
- г) за розпорядженням органів місцевої влади.

3. Спрощена система оподаткування передбачає сплату:

- а) тільки одного податку;
- б) усіх податків, передбачених Податковим кодексом України;
- в) інтегрованого податку разом із рядом інших.

4. Перехід на спрощену систему, зміна групи платників єдиного податку дозволено два рази протягом календарного року:

- а) так;
- б) ні.

5. Фіксовані ставки єдиного податку встановлюються:

- а) Верховною Радою України;
- б) обласними адміністраціями;
- в) районними радами;
- г) сільськими, селищними та міськими радами.

6. Доходом платника єдиного податку фізичної особи-підприємця є:

а) суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців із дня її отримання, і суми кредитів;

б) дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду у грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі (вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (виконаних робіт, наданих послуг));

в) суми коштів (аванс, передплата), що повертають покупцю товару (робіт, послуг) – платнику єдиного податку, якщо таке повернення відбувається, унаслідок повернення товару, розірвання договору або за листом-заявою про повернення коштів;

г) суми коштів цільового призначення, що надійшли від Пенсійного фонду України та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, із бюджетів або державних цільових фондів, зокрема, у межах державних або місцевих програм.

7. Платників єдиного податку не звільняють від сплати:

- а) податку на прибуток підприємств;
- б) збору за спеціальне використання водних ресурсів;
- в) податку на доходи фізичних осіб;
- г) збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності.

8. Суб'єктами малого підприємництва (юридичних осіб), яких не може бути переведено на сплату єдиного податку, є:

- а) підприємства торгівлі;
- б) фінансово-кредитні установи;
- в) підприємства, у статутному фонді яких частка, що належить юридичним особам – учасникам та засновникам цих підприємств (які не є суб'єктами малого підприємництва), перевищує 25 %;
- г) підприємства, які здійснюють діяльність із надання послуг пошти.

9. Фізичні особи – платники єдиного податку 1-ї групи – можуть займатися виключно:

- а) виробництвом або продажем товарів;
- б) роздрібним продажем товарів на ринках або наданням побутових послуг населенню;
- в) продажем товарів або сферою ресторанного господарства;
- г) наданням посередницьких послуг із купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна.

10. Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку 3-ї групи є календарний:

- а) рік;
- б) квартал;
- в) місяць.

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 7

1. Фізична особа-підприємець (річний дохід 6 млн грн) вирішила із 2018 року перейти на спрощену систему оподаткування. Чи дозволять зробити цей перехід контролюючі органи? Дайте обґрунтовану відповідь із посиланням на статті Податкового кодексу України.

2. Платник єдиного податку 1-ї групи сплатив за 2018 рік суму єдиного податку в розмірі 1 400 грн. Наскільки правомірними є дії платника єдиного податку? Дайте обґрунтовану відповідь із посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

3. Платник єдиного податку 2-ї групи сплатив суму єдиного податку за серпень 2018 року 25 серпня 2017 року. Наскільки правомірними є дії платника єдиного податку? Дайте обґрунтовану відповідь із посиланням на відповідні статті Податкового кодексу України.

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 7

Ситуаційне завдання. У яких випадках турагенція, зареєстрована платником єдиного податку 3-ї групи, разом із заявою про застосування спрощеної системи оподаткування подає розрахунок доходу за попередній рік?

Приклад відповіді. Згідно з пп. 298.1.4 п. 298.1 ст. 298 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ), суб'єкт господарювання, який є платником інших податків і зборів, відповідно до норм ПКУ, може ухвалити рішення про перехід на спрощену систему оподаткування шляхом подання заяви до контролюючого органу не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу. Такий суб'єкт господарювання може здійснити перехід на спрощену систему оподаткування один раз протягом календарного року.

Перехід на спрощену систему оподаткування суб'єкта господарювання, зазначеного в абз. 1 пп. 298.1.4 п. 298.1 ст. 298 ПКУ, може бути здійснено за умови, якщо протягом календарного року, що передуює періоду переходу на спрощену систему оподаткування, суб'єктом господарювання дотримано вимоги, установлені в п. 291.4 ст. 291 ПКУ.

До поданої заяви додають розрахунок доходу за попередній календарний рік, який визначають із дотриманням вимог, установлених гл. 1 розд. XIV ПКУ.

Форму розрахунку доходу за попередній календарний рік, що передуює року переходу на спрощену систему оподаткування, затверджено центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Перелік розрахункових завдань для самостійного вирішення за темою 7

Завдання 1. Підприємство – платник податку на прибуток – бажає із 2018 року перейти на сплату єдиного податку. Із цією метою 3 грудня 2017 року ним було подано відповідну заяву до податкової інспекції. Водночас виручка за 11 місяців 2017 року становила 985 тис. грн, зокрема:

- 285 тис. грн – за бартерними операціями;
- 370 тис. грн – за відвантаженими, але не оплаченими покупцями товарами.

Яку суму виручки має бути відображено в заяві?

Завдання 2. У березні 2017 року підприємство, що є платником єдиного податку за ставкою 5 %, уклало договір про продаж обладнання. Вартість обладнання – 50 тис. грн. Договір передбачає поетапну оплату меблів: у березні – 39 тис. грн, у квітні – 8 тис. грн, у травні – 3 тис. грн. Обладнання передають покупцю у травні. Залишкова вартість обладнання в березні становить 38 тис. грн, у квітні – 32 тис. грн, у травні – 28 тис. грн. Визначте суму єдиного податку за березень, квітень та травень 2017 року.

Завдання 3. Юридична особа – платник єдиного податку (3-тньої групи) – із 1 липня 2017 став платником ПДВ і перейшов на ставку єдиного податку 3 %. До вказаної дати підприємство перебувало на ставці 5 %, а станом на 1 січня 2017 було платником податку на прибуток.

За III квартал 2017 платник здійснив такі операції:

- реалізував товар на суму 120 тис. грн (із ПДВ). Товар було оплачено частково – у сумі 90 тис. грн (із ПДВ);

- отримав передоплату за товар, який буде поставлено покупцеві в жовтні 2016 року, – 3 тис. грн (із ПДВ);

- реалізував пиво (у ємностях до 20 л) у сумі 6,3 тис. грн (із ПДВ);

- реалізував товар, за який отримав передоплату у грудні 2016 року, – 12 тис. грн (із ПДВ).

Визначте суму доходу платника єдиного податку.

Приклад вирішення розрахункового завдання за темою 7

Завдання. Розрахуйте суму єдиного податку, яку має сплатити до бюджету за результатами звітного періоду ТОВ "Світ", що є платником єдиного податку 3-ї групи, ПДВ платить у складі єдиного податку.

Протягом звітнього періоду отримано:
виручку від реалізації продукції в сумі 32 тис. грн;
виручку від реалізації послуг в сумі 15 тис. грн;
внесок до статутного фонду в сумі 620 тис. грн;
Крім того, підприємство безоплатно отримало товари в сумі 35 тис. грн.

Методичні рекомендації

Відповідно до положень ПКУ, цей суб'єкт господарювання буде сплачувати єдиний податок за ставкою 5 % від обсягу отриманого доходу.

Згідно з п. 292.3, до суми доходу платника єдиного податку внесено вартість безоплатно отриманих протягом звітнього періоду товарів.

Відповідно до п. 292.11 ПКУ, внески до статутного капіталу суб'єкта господарювання не входять до складу доходу.

Таким чином, сума єдиного податку до сплати буде становити $(32\ 000 + 15\ 000 + 35\ 000) \times 0,05 = 4\ 100$ (грн).

Література для самостійної роботи за темою 7

Основна: [1, с. 614–671; 2, с. 141–148; 3, с. 149–155].

Додаткова: [18, с. 1–56; 31, с. 215; 33, с. 199].

Тема 8. Інші податкові платежі

Компетентності, якими мають оволодіти студенти в результаті вивчення теми:

описувати особливості оподаткування з екологічного податку, рентної плати та місцевих податків і зборів;

знати податкові пільги з екологічного податку, рентної плати та місцевих податків і зборів;

характеризувати порядок установлення лімітів на скиди та розміщення відходів;

описувати порядок видачі дозволів на спеціальне водокористування;
характеризувати порядок установлення лімітів на споживання водних ресурсів;

знати особливості зменшення бази оподаткування з податку на майно;
характеризувати податкового агента з туристичного збору.

Питання для самостійного опрацювання за темою 7

1. Поняття вартісної оцінки землі.
2. Плата за землю.
3. Пільги в разі оподаткування земельним податком.
4. Курортний збір. Платники та умови сплати.
5. Податок на майно. Особливості сплати майнового податку підприємствами туристичної галузі.
6. Транспортний податок.

Перелік тестових завдань для самостійного вирішення за темою 8

1. До об'єкта оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, належать:
  - а) будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, призначені для використання безпосередньо в сільськогосподарській діяльності;
  - б) об'єкти нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій;
  - в) дачний будинок.
2. Ставку туристичного збору встановлено в розмірі:
  - а) від 0,5 до 1 % до бази стягнення збору;
  - б) від 1 до 1,5 % до бази стягнення збору;
  - в) від 1,5 до 2 % до бази стягнення збору.
3. Базою оподаткування туристичного збору є:
  - а) вартість постійного проживання з урахуванням ПДВ;
  - б) вартість усього періоду проживання (ночівлі) за вирахуванням ПДВ;
  - в) вартість тимчасового проживання (ночівлі) з урахуванням ПДВ.
4. Туристичний збір утримують та перераховують до бюджету:
  - а) платники туристичного збору;
  - б) податкові агенти з туристичного збору;
  - в) сільські, селищні, міські ради або раді об'єднаних територіальних громад, створені, згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

5. Базою оподаткування із транспортного податку є:

- а) легковий автомобіль;
- б) вантажопасажирський автомобіль;
- в) вантажний автомобіль.

6. Податкові зобов'язання із земельної плати залежать від:

- а) нормативної оцінки земельної ділянки;
- б) експертної оцінки земельної ділянки;
- в) форми власності на земельну ділянку.

7. Органи місцевого самоврядування мають право надавати податкові пільги із земельного податку:

- а) у межах, установлених Податковим кодексом України;
- б) в обсязі, що перевищує перелік, установлений Податковим кодексом України;
- в) в обсязі, погодженому з Міністерством фінансів України, яке є відповідальним за бюджетний процес.

8. Базовим податковим (звітним) періодом для плати за землю є календарний:

- а) місяць;
- б) квартал;
- в) рік.

9. Розмір рентної плати за використання надр для видобування корисних копалин залежить від:

- а) умов, установлених у спеціальному дозволі на використання надр;
- б) обсягу та вартості видобутих корисних копалин і ставки плати;
- в) рентабельності, установлені у процесі геолого-економічного оцінювання запасів.

10. Базою оподаткування рентної плати за використання надр для видобування корисних копалин є:

- а) фактична вартість реалізації;
- б) розрахункова вартість реалізації;
- в) найбільша із цих величин.

Перелік ситуаційних завдань для самостійного вирішення за темою 8

1. Загальна площа житла становить 190 м^2 . До того ж житлом володіють три власники: 1-й власник – 70 м^2 , 2-й власник – 55 м^2 , 3-й власник – 65 м^2 . Чи має кожен із власників сплачувати податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки? Дайте обґрунтовану відповідь із посиланням на статті Податкового кодексу України.

2. Дитина-сирота має дві квартири 105 м^2 та 80 м^2 . Чи має сплачувати податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки дитина-сирота? Дайте обґрунтовану відповідь із посиланням на статті Податкового кодексу України.

3. Інвалід III групи має земельну ділянку для ведення особистого селянського господарства площею 2,2 га. Якою буде база оподаткування із земельного податку для інваліда III групи? Дайте обґрунтовану відповідь із посиланням на статті Податкового кодексу України.

4. Чи є платником туристичного збору особа, яка прибула в населений пункт, де встановлено відповідний збір, у відрядження та зупинилася в готелі?

Приклад вирішення ситуаційного завдання за темою 8

Ситуаційне завдання. Чи необхідно дитячим таборам (спортивним, туристичним, творчим тощо), які приймають на відпочинок дітей за путівками, утримувати з них туристичний збір. Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на норми податкового законодавства.

Приклад відповіді. Ст. 10 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755 зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ), встановлено, що до місцевих податків і зборів належить, зокрема, туристичний збір. Відповідно до п. 10.3 ст. 10 ПКУ, місцеві ради в межах повноважень, визначених ПКУ, вирішують питання про запровадження збору.

Згідно з пп. 12.3.2 п. 12.3 ст. 12 ПКУ, під час ухвалення рішення про встановлення збору обов'язково визначають об'єкт оподаткування, платників збору, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначені ст. 7 ПКУ, із дотриманням критеріїв, встановлених ст. 268 розд. XII ПКУ. Під час встановлення збору можуть передбачати податкові пільги та порядок їхнього застосування (п. 7.2 ст. 7 ПКУ).

Отже, органи місцевого самоврядування вирішують питання про запровадження туристичного збору. Під час установаження туристичного збору податкові пільги та порядок їхнього застосування можна передбачати лише для певної категорії платників збору. Водночас не дозволено встановлювати індивідуальні пільгові ставки зі стягнення туристичного збору для окремих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати такого збору.

Перелік розрахункових завдань для самостійного вирішення за темою 8

1. У власності фізичної особи перебуває: квартира, розташована за адресою м. Харків, вул. Харківських Дивізій, 5, загальна площа якої становить 75 м²; будинок, розташований за адресою м. Харків, Салтівське Шосе, 218, загальна площа – 200 м²; гараж у гаражному кооперативі, розташований за адресою м. Харків, вул. Танкопія, 11, загальна площа – 24 м². Визначте суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, що має бути сплачено фізичною особою.

2. У власності фізичної особи, яка є пенсіонером за віком, перебуває земельна ділянка в м. Харкові, площею 0,2 га, на якій розташовано житловий будинок. Нормативна грошова оцінка земельної ділянки становить 558 956,5 грн. Визначте суму земельного податку, що має бути сплачено фізичною особою.

3. Готель "Лелека" має такий номерний фонд:

десять номерів із можливістю розміщенням двох осіб, вартість проживання у яких на одну особу: у квітні – 200 грн/добу; у травні – 250 грн/добу; у червні – 220 грн/добу;

п'ять одноосібних номерів, вартість проживання у яких: у квітні – 350 грн/добу; у травні – 450 грн/добу; у червні – 400 грн/добу;

два номери-люкс із вартістю проживання за номер: у квітні – 600 грн/добу; у травні – 800 грн/добу; у червні – 700 грн/добу.

Розрахуйте розмір туристичного збору за II квартал поточного року, якщо ставку збору встановлено в розмірі 0,9 % від бази оподаткування збору, за умови максимально можливого заселення номерів за вказаний період.

4. ТОВ "Паркінг" здійснювало діяльність із надання послуг паркування в центрі міста біля кінотеатру щодня протягом II кварталу поточного

року. Розрахуйте суму збору за місця для паркування транспортних засобів за II квартал поточного року, якщо площа земельної ділянки, виділеної для паркування, становить 150 м², а ставка збору – 0,07 % мінімальної заробітної плати, установленої на 1 січня звітного року.

Приклад вирішення розрахункового завдання за темою 8

Завдання. Для підприємства встановлено ліміт використання води в розмірі 18 тис. м³. Підприємство, що знаходиться в Харківській області (річка Сіверський Донець), фактично використало: із поверхневих вод – 11 тис. м³ (ліміт перевищено на 1,5 тис. м³); із підземних водних джерел – 9 тис. м³ (ліміт перевищено на 500 м³). Розрахуйте суму рентної плати за спеціальне використання води.

Методичні рекомендації

Згідно з пп. 255.11 Податкового кодексу України, водокористувачі самостійно обчислюють рентну плату за спеціальне використання води щокварталу наростаючим підсумком із початку року.

Рентну плату обчислюють, виходячи з фактичних обсягів використаної води (підземної, поверхневої, отриманої від інших водокористувачів) водних об'єктів з урахуванням обсягу втрат води у їхніх системах водопостачання, установлених у дозволі на спеціальне водокористування, лімітів використання води, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

Ставки рентної плати за спеціальне використання води наведено в пп. 255.5.1 та 255.5.2.

Згідно з пп. 255.7. Податкового кодексу України, житлово-комунальні підприємства застосовують до ставок рентної плати коефіцієнт 0,3.

Суму рентної плати за спеціальне використання води (РП_в) розраховують за такою формулою:

$$РП_в = (ОВВ \times C_{рп} \times K) / 100, \quad (5)$$

де ОВВ – обсяг використання води, м³;

C_{рп} – ставка рентної плати;

K – коригуючий коефіцієнт.

Обсяг використаної води обчислюється водокористувачами самостійно на підставі даних первинного обліку, згідно з показаннями вимірювальних приладів.

У разі перевищення водокористувачами встановленого річного ліміту використання води рентну плату обчислюють і сплачують у п'ятикратному розмірі, виходячи з фактичних обсягів використаної води понад установлений ліміт використання води, ставок рентної плати та коефіцієнтів.

Розрахунок суми рентної плати наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Обчислення суми рентної плати

Суми рентної плати	Поверхневі водні джерела, грн	Підземні водні джерела, грн
У межах установленого ліміту водоспоживання	$9\,500 \times 97,13 \times 0,3 / 100 = 2\,786,21$	$8\,500 \times 74,67 \times 0,3 / 100 = 1\,904,09$
За перевищення ліміту водоспоживання	$1\,500 \times 97,13 \times 0,3 \times 5 / 100 = 2\,185,43$	$500 \times 74,67 \times 0,3 \times 5 / 100 = 560,03$
Загальна сума рентної плати	$2\,786,21 + 2\,185,43 = 4\,971,64$	$1\,904,09 + 560,03 = 2\,464,12$

Таким чином, загальна сума рентної плати за спеціальне використання води буде становити 7 435,76 грн.

Література для самостійної роботи за темою 8

Основна: [1, с. 326–505; 2, с. 115–133; 3, с. 126–147].

Додаткова: [16, с. 627–633; 18, с. 1–56; 32, с. 259; 39, с. 172; 40, с. 58; 41, с. 259; 43, с. 71].

Рекомендована література

Основна

1. Іванов Ю. Б. Податковий облік і звітність : підручник / Ю. Б. Іванов, В. В. Карпова, О. Є. Найденко. – Київ : Знання, 2011. – 710 с.
2. Іванов Ю. Б. Податковий облік та звітність : конспект лекцій / Ю. Б. Іванов, О. Є. Найденко. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 168 с.
3. Найденко О. Є. Організація податкового процесу : навч. посіб. / О. Є. Найденко, К. В. Давискіба. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 268 с.
4. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні : монографія за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Харків : ФОП Александрова К. М. ; ВД "ІНЖЕК", 2012. – 496 с.

5. Проблеми розвитку корпоративного податкового менеджменту / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 496 с.

Додаткова

6. Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість : постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 569 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – С. 235–239.

7. Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального : постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 113 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 18. – С. 375–378.

8. Деякі питання запровадження марок акцизного податку нового зразка для алкогольних напоїв і тютюнових виробів : постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2014 року № 627 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 95. – С. 11–18.

9. Деякі питання маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів : постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 року № 188 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 24. – С. 160–165.

10. Найденко А. Е. Зарубежная практика налогообложения доходов физических лиц на местном и региональном уровнях / А. Е. Найденко, Е. В. Гаврик // Налоги и финансовое право. – 2015. – № 6. – С. 101–110.

11. Найденко А. Е. Проблемы налогового учета и отчетности по налогу на прибыль предприятий / А. Е. Найденко // Бизнес Информ. – 2011. – № 2 (2). – С. 56–59.

12. Найденко А. Е. Теоретическое обоснование дифференциации ставок налога на доходы физических лиц с учетом показателей регионального развития / А. Е. Найденко // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2013. – № 1. – С. 136–143.

13. Найденко О. Є. Вплив регулятивного потенціалу податку на доходи фізичних осіб на соціальний захист населення / О. Є. Найденко, В. О. Логошенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2016. – Вип. 16 (2). – С. 121–125.

14. Найденко О. Є. Податкова реформа в Україні: проблеми та перспективи впровадження / О. Є. Найденко // Шляхи стабілізації фінансово-економічного стану країни : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 23 – 24 жовтня 2015 року) / ГО "Львівська економічна фундація". – Львів : ЛЕФ, 2015. – С. 107–110.

15. Найденко О. Є. Податковий облік крізь призму принципів його ведення / О. Є. Найденко // Комунальне господарство міст. Науково-технічний збірник ХНАМГ. Серія: Економічні науки. – Київ : Техніка, 2009. – № 89. – С. 303–308.

16. Найденко О. Є. Податок на розкіш (багатство): зарубіжний досвід та перспективи впровадження в Україні / О. Є. Найденко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015 – № 7. – С. 719–724.

17. Найденко О. Є. Проблеми екологічного оподаткування та шляхи їх вирішення / О. Є. Найденко // Економіка та суспільство. – 2017. – Вип. 8. – С. 627–633.

18. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229–230. – С. 1–56.

19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 року // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33. – С. 17–37.

20. Про державне регулювання виробництва й обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Закон України № 481/95-ВР від 19 грудня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 46. – С. 21–24.

21. Про електронний цифровий підпис : Закон України № 852-IV від 22 травня 2003 року // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – С. 111–121.

22. Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів : наказ Міністерства юстиції України від 12 квітня 2012 року № 578/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 34. – С. 66–78.

23. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів : постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року № 1251 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 142–153.

24. Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість : наказ Міністерства фінансів України від 14 листопада 2014 року № 1130 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 91. – С. 617–632.

25. Про затвердження Порядку акредитації центру сертифікації ключів : постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 року № 903 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 28. – С. 108–119.

26. Про затвердження Порядку оформлення поштових відправлень з вкладенням матеріалів звітності, розрахункових документів і декларацій : постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 1997 року № 799 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 31. – С. 41–56.

27. Про затвердження Порядку подання документів для застосування податкової соціальної пільги : постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 року №1227 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 1. – С. 45–49.

28. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях : наказ Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 року № 1000/5 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – С. 538–548.

29. Про затвердження форм заяви про реєстрацію платника акцизного податку з реалізації пального, акцизної накладної, розрахунку коригування акцизної накладної, заявки на поповнення (коригування) залишку пального, Порядку заповнення акцизної накладної, розрахунку коригування акцизної накладної, заявки на поповнення (коригування) залишку пального : наказ Міністерства фінансів України від 25 лютого 2016 року № 218 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 27. – С. 119–135.

30. Про затвердження форм заявок-розрахунків на виготовлення та придбання марок акцизного податку, звіту про використання марок акцизного податку та журналів для обліку марок акцизного податку : наказ Міністерства фінансів України від 11 квітня 2016 року № 428 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 39. – С. 49–65.

31. Про затвердження форм книги обліку доходів і книги обліку доходів і витрат та порядків їх ведення : наказ Міністерства фінансів України від 19 червня 2015 року № 579 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 57. – С. 215–236.

32. Про затвердження форм податкових декларацій збору за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору : наказ Міністерства фінансів України від 9 липня 2015 року № 636 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 63. – С. 259–272.

33. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку : наказ Міністерства фінансів України від 19 червня 2015 року № 578 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 57. – С. 199–213.

34. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість : наказ Міністерства фінансів України від 28 січня 2016 року № 21 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – С. 683–700.

35. Про затвердження Формату (стандарту) електронного документа звітності суб'єктів господарювання та Опису довідників, що публікуються з Форматом (стандартом) електронного документа звітності суб'єктів господарювання : наказ Міністерства доходів і зборів України від 29 листопада 2013 року № 729 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 22. – С. 35–46.

36. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку : наказ Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 року № 14 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 6. – С. 160–187.

37. Про затвердження форми Декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію), Порядку складання та подання Декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) : наказ Міністерства фінансів України від 25 березня 2015 року № 359 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 32. – С. 71–79.

38. Про затвердження форми Книги обліку доходів і витрат для визначення суми загального річного оподаткованого доходу та Порядку ведення обліку доходів і витрат для визначення суми загального річного оподаткованого доходу : наказ Міністерства доходів і зборів України від 11 грудня 2013 року № 794 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 9. – С. 339–345.

39. Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку : наказ Міністерства фінансів України від 17 серпня 2015 року № 715 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 74. – С. 172–185.

40. Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) : наказ Міністерства фінансів України від 16 червня 2015 року № 560 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 58. – С. 58–69.

41. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки : наказ Міністерства фінансів України від 10 квітня 2015 року № 408 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 38. – С. 259–268.

42. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств : наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 2015 року № 897 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 93. – С. 179.

43. Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати : наказ Міністерства фінансів України від 17 серпня 2015 року № 719 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 75. – С. 71–89.

44. Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи : наказ Міністерства фінансів України від 2 жовтня 2015 року № 859 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 89. – С. 102–115.

45. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку : наказ Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року № 4 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 12. – С. 166–185.

46. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної : наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 2015 року № 1307 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 10. – С. 108–125.

47. Про затвердження форми та Порядку складання Звіту про контрольовані операції : наказ Міністерства фінансів України від 18 січня 2016 року № 8 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 16. – С. 369.

48. Про подання електронної податкової звітності : наказ Державної податкової адміністрації України від 10 квітня 2008 року № 233 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 31. – С. 101.

49. Сідельникова Л. П. Реалізація принципу соціальної справедливості в оподаткуванні фізичних осіб / Л. П. Сідельникова, О. Є. Найденко // Економіка розвитку. – 2017. – № 2. – С. 86–96.

50. Тищенко А. Н. Ключевые направления реформирования налога на доходы физических лиц в Налоговом кодексе Украины / Реформирование налоговых систем. Теория, методология и практика : монография / А. Н. Тищенко, А. Е. Найденко. – Киев : Кондор, 2011. – С. 250–261.

Зміст

Вступ.....	3
Методичні рекомендації до самостійної роботи.....	5
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи процесу оподаткування в Україні та податок на додану вартість	5
Тема 1. Сутність податків, їхні функції та елементи.....	5
Тема 2. Державна фіскальна служба України	9
Тема 3. Податковий контроль за правильністю нарахування, повноти та своєчасності сплати податків і зборів на підприємствах туристичної галузі.....	14
Тема 4. Оподаткування податком на додану вартість суб'єктів туристичної галузі	20
Змістовий модуль 2. Прямі податки та збори, що сплачують суб'єкти туристичної галузі	27
Тема 5. Особливості оподаткування прибутку підприємства туристичної галузі	27
Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб	36
Тема 7. Застосування спрощеної системи оподаткування суб'єктами туристичної діяльності	43
Тема 8. Інші податкові платежі.....	48
Рекомендована література.....	54
Основна	54
Додаткова.....	55

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи студентів
спеціальності 242 "Туризм"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Костяна** Оксана Вікторівна

Відповідальний за видання *В. Ф. Тищенко*

Редактор *О. Г. Доценко*

Коректор *О. Г. Доценко*

План 2019 р. Поз. № 53 ЕВ. Обсяг 61 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*